

Uvodnik

Meseca maja letos je na Dunaju prvič potekal nekoliko netipičen, a – kakor se je pozneje izkazalo – izjemno pomemben in koristen dogodek; konferenca urednikov osrednjih evropskih časopisov za novejšo (oz. sodobno) zgodovino z naslovom *Contemporary History Journals in the Digital Age – Challenges and Perspectives*. Na povabilo dunajskega časopisa *Zeitgeschichte* in njegovega urednika Oliverja Rathkolba, Inštituta za sodobno zgodovino pri dunajski Univerzi in dunajske Univerzitetne knjižnice je v Slovincem ljubo nekdanjo cesarsko prestolnico prišlo 11 urednikov naslednjih časopisov: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte* (München), *Journal of Contemporary History* (Sage, UK), *Central European History* (Cambridge), *Soudobé dějiny* in *Czech Journal of Contemporary History* (Praga), *Public History Weekly* (Dunaj), *Ventunesimo Secolo* (Rim), *Vingtième Siècle, revue d'histoire* (Sciences Po, Pariz), *Zagłada Żydów* (Varšava), *Zeitgeschichte* (Dunaj), *Zeithistorische Forschungen* (Potsdam) in *Prispevki za novejšo zgodovino* (Ljubljana).

Na delovno intenzivnem, a obenem sproščenem srečanju se je kmalu pokazalo, da se navkljub zelo različnim okoljem, iz katerih prihajamo, pogosto srečujemo z zelo podobnimi težavami in izzivi. Zagotavljanje zadostnih finančnih sredstev, stremljenje po najvišjih akademskih standardih in ustreznih avtorjih, želja po objavljanju relevantnih in aktualnih tem, večna razpetost med željo po tiskanju in oblikovanju vsečnega izdelka na eni strani ter nujnostjo čim bolj odprtega in hitrega objavljanja v e-obliki na drugi strani, soočanje z vdorom »bulvarskega« tiska ... vse to so bile teme, ki so bile v ospredju in ki so bile znane in lastne vsem. Številni uredniški detajli bralstva in avtorjev najbrž ne zanimajo preveč; oboji pa se gotovo sprašujejo to, kar smo se po dveh dnevih razmišljanja vprašali tudi uredniki: »To whom are we writing?« Za koga pravzaprav pišemo?

Nekaj načelnih (in zlahkanih) odgovorov seveda poznamo vsi, a vendarle se nismo mogli izogniti vtisu, da danes vsi vse preveč pišemo zaradi samega pisanja (za točke) in vse premalo spremljamo historiografsko produkcijo v drugih državah (če nas te ravno raziskovalno podrobno ne zanimajo). Hitro smo ugotovili, da mnogi članki, napisani v malih jezikih, ne doživijo odmeva, mnogi odmevni članki pa so objavljeni v revijah, ki niso v nobeni od popularnih baz (scopus, erih ...). Marsikatera od uveljavljenih revij v bazah iz načelnih razlogov sploh ne želi biti. Sodelavci dunajske univerzitetne knjižnice so nas podučili, da se zaradi boljše prepoznavnosti vendarle vsakomur spleča vstopiti v katero od baz, da pa to samo po sebi ničesar ne pomeni; revija, ki je v vseh množicah bazah, ni nič boljša od tiste, ki ni v nobeni (lahko je celo slabša); je le bolj

vidna. Vse mogoče baze seveda ne zagotavljajo kvalitete, zanjo smo odgovorni sami – avtorji, recenzenti in uredniki.

Uredništvo *Prispevkov za novejšo zgodovino* se bo tudi v prihodnje – zavedajoč se vseh izzivov in dilem, ki so pred znanstvenim časopisom za novejšo zgodovino – trudilo ustrezno nagovarjati bralce, avtorje in sploh slovensko historiografijo. Kot časopis iz majhne historiografske skupnosti bomo še naprej vztrajali pri tem, da bo kar največ člankov objavljenih v jezikovno brezhibni slovenščini, a obenem bomo – kot doslej – vsem dodali ob izvlečku še angleški vsebinski povzetek. Vsako številko bomo natisnili, a objavili tudi v e-obliki in se – tudi znotraj nastajajočega konzorcija časopisov za novejšo zgodovino – trudili za čim širšo vidnost zapisanega. V želji po zasledovanju slednjega cilja bomo med drugim posamezne številke ali tematske sklope objavljali v angleškem jeziku.

Pričujoča številka *Prispevkov za novejšo zgodovino* je splošnega značaja (prejšnja je vsebovala tematske razprave ob stoti obletnici oktobrske revolucije) in prav dobro zrcali vsebinski in časovni razpon revije. Obsega članke, ki obravnavajo čas od druge polovice 19. stoletja vse do današnjega dne, in ki naslavljajo najširši spekter historiografskih tematik. Od politične zgodovine, biografike, vojaške zgodovine do zgodovine vsakdanjega življenja, zgodovine kulture in okoljske zgodovine. Vsaj dva članka sta tudi metodološko inovativna in izzivalna, en diskusijski prispevek opozarja na pasti zgodovinarjevega dela. Revija kakor vselej vsebuje tudi ocene in poročila o knjigah in jubilejni zapis – tokrat ob sedemdesetletnici profesorja Dušana Nečaka.

Prve in zadnje strani revije so žal odete v črno, v letošnjem letu sta namreč sklenila življenjsko pot dolgoletna direktorica *Inštituta za novejšo zgodovino* Jasna Fischer in zgodovinar Janko Pleterski. Inštitut je bil ustanovljen leta 1959 in leta 1960 začel izdajati *Prispevke* (tedaj še za *zgodovino delavskega gibanja*). Več kot tretjino te dobe (med leti 1983–2005, ki so bila tudi vihravo tranzicijska) je inštitut vodila Jasna Fischer.

Jure Gašparič,
glavni urednik

In memoriam

Jasna Fischer (1945–2018)

